

SLOVENSKÁ OBCHODNÁ INŠPEKCIA
Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj
Obrancov mieru 4675/6, 080 01 Prešov

Číslo: P/0154/07/23

Dňa: 03.11.2023

ROZHODNUTIE

Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj ako príslušný správny orgán podľa § 3 ods. 4, § 4 ods. 1, 2 písm. d) zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov a podľa § 24 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, v súlade § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov

r o z h o d o l t a k t o :

účastníkovi konania: **Zowi, s. r. o.**
sídlo: **Sázavského 597/14, 085 01 Bardejov**
IČO: **52 996 948**
(ďalej len „účastník konania“)

pre porušenie povinnosti predávajúceho podľa § 16 ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“)

- vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobku, ku ktorému došlo tým, keď účastník konania vo vykonanom kontrolnom nákupe nevydal doklad o kúpe výrobku - *1ks cigarety zn. Malboro light v cene 4,80 €/ks*, zakúpeného vo vykonanom kontrolnom nákupe osobou mladšou ako 18 rokov (Andrea M., 17 rokov) účtovanom v hodnote 4,80 eur v žiadnej forme,

pre porušenie zákazu podľa § 6 ods. 3 zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ochrane nefajčiarov“) v zmysle ktorého sa zakazuje

- predaj tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov, ku ktorému došlo tým, keď účastník konania vo vykonanom kontrolnom nákupe odpredal tabakový výrobok - *cigarety zn. Malboro light*, v hodnote 4,80 eur osobe mladšej ako 18 rokov (Andrea M. vo veku 17 rokov) čo bolo,

zistené pri výkone kontroly zo dňa 18.08.2023 v prevádzkarni: Absolut caffe, Partizánska 45, 085 01 Bardejov za čo mu,

u k l a d á

podľa § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa pokutu vo výške **1 500,00 €**, slovom **jedentisícpäťsto eur**, ktorú je účastník konania povinný zaplatiť do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia príkazom na úhradu na účet: Štátna pokladnica, č. ú: SK57 8180 0000 0070 0006 5068, **VS – 01540723**.

O d ô v o d n e n i e :

Dňa 18.08.2023 vykonali inšpektori SOI kontrolu zameranú na dodržiavanie povinností ustanovených zákonom č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov; dodržiavanie zákona č. 377/2004 Z.z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v prevádzkarni: Absolut caffe, Partizánska 45, 085 01 Bardejov, pri ktorej boli zistené nedostatky, za ktoré účastník konania zodpovedá.

Z obsahu inšpekčného záznamu je zrejmé, že v čase kontroly účastník konania nevydal doklad o kúpe výrobkov – *cigarety zn. Malboro light v cene 4,80 €/ks*, zakúpených vo vykonanom kontrolnom nákupe osobou mladšou ako 18 rokov (Andrea M., 17 rokov) účtovanom v hodnote 4,80 eur v žiadnej forme, čím sa účastník konania dopustil správneho deliktu podľa § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa a podľa § 6 ods. 3 zákona o ochrane nefajčiarov.

Inšpektori SOI vykonávajú kontroly za účelom zistenia, či predávajúci, dodávatelia, výrobcovia, resp. dovozcovia dodržiavajú povinnosti a zákazy, vyplývajúce im zo zákona o ochrane spotrebiteľa alebo právnych aktov Európskych spoločenstiev v oblasti ochrany spotrebiteľa. Kontrola bola vykonaná v súlade so zákonom č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Kontrola SOI spočíva v porovnaní zisteného skutočného stavu so stavom predpísaným, to znamená ustanoveným všeobecným záväzným právnym predpisom. Vyhodnotením tohto porovnania je výsledok kontroly, z ktorého musí byť zrejmé, či zistený skutkový stav vyhovoval alebo nevyhovoval predpísanému stavu. Z tohto pohľadu je rozhodujúci stav zistený v čase kontroly, z ktorého jednoznačne vyplýva porušenie povinnosti v zmysle vyššie uvedeného ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a zákona o ochrane nefajčiarov. Za zistené nedostatky, a tým aj za preukázané porušenie zákona o ochrane spotrebiteľa a zákona o ochrane nefajčiarov citované vo výrokovvej časti tohto rozhodnutia, zodpovedá v plnom rozsahu účastník konania ako predávajúci v zmysle § 2 písm. b) zákona o ochrane spotrebiteľa a ako fyzická osoba podnikateľ, ktorá predáva tabakové výrobky v zmysle zákona o ochrane nefajčiarov.

Na základe vyššie uvedeného bolo voči účastníkovi konania začaté správne konanie, oznámenému listom spis. zn.: P/0154/07/23 zo dňa 18.09.2023 (ďalej len „oznámenie o začatí správneho konania“) doručeným za použitia fikcie doručenia podľa ust. § 32 ods. 5 písm. b) zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o e-Governmente“) dňa 04.10.2023.

V zmysle § 33 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov mal účastník konania možnosť vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie. Účastník konania svoje procesné právo nevyužil a k oznámeniu o začatí správneho konania sa v stanovenej lehote nevyjadril.

Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj, ako vecne a miestne príslušný správny orgán preskúmal podklady rozhodnutia v celom rozsahu a dospel k záveru, že účastník konania ako predávajúci, to znamená osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania, alebo osoba konajúca v jej mene alebo na jej účet, je povinný zabezpečiť splnenie všetkých povinností tak, ako mu ich ukladá zákon.

Podľa § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa je predávajúci povinný vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobku alebo o poskytnutí služby, v ktorom je uvedené: a) obchodné meno a sídlo predávajúceho, prípadne miesto podnikania fyzickej osoby, b) adresa prevádzkarne, c) dátum predaja, d) názov a množstvo výrobku alebo druh služby, e) cena jednotlivého výrobku alebo služby a celková cena, ktorú spotrebiteľ zaplatil.

V čase kontroly prítomná oprávnená osoba M.V. v prevádzkarni: Absolut caffe, Partizánska 45, 085 01 Bardejov do vysvetlivky k inšpekčnému záznamu uviedla: *kolegyňa riešila problém so zákazníkom a zabudla sa opýtať na vek zákazníka.*

Keďže ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa sú konštruované na princípe objektívnej zodpovednosti, účastník konania zodpovedá za zistené nedostatky bez ohľadu na zavinenie alebo iných okolnosti danej veci, za ktorých k ich porušeniu došlo, nakoľko zavinenie nie je pojmovým znakom a predpokladom vzniku zodpovednosti za túto kategóriu správneho deliktu, kde sa preukazuje len porušenie právnej povinnosti. Okolnosti ospravedlňujúce, resp. vysvetľujúce nespĺnenie povinnosti nemajú právny význam pri otázke zodpovednosti za toto porušenie. V rámci tejto zodpovednosti zodpovedá aj za protiprávne konanie osôb, ktoré v jeho v mene pri predaji výrobkov, či poskytovaní služieb konajú.

Správny orgán ďalej považuje za nevyhnutné uviesť, že doklad o kúpe výrobku nebol účastníkom konania vydaný v žiadnej forme, t.j. ani vo forme náhradného dokladu – paragónu, a to aj napriek skutočnosti, že v čase kontroly sa v prevádzkarni nachádzala funkčná elektronická registračná pokladnica. Nevydaním dokladu o kúpe výrobku, účastník konania porušil ust. § 16 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa.

Vydanie dokladu o kúpe výrobku je nevyhnutné najmä pri kontrole obsahu a hodnoty nákupu a pri uplatnení práv vyplývajúcich zo zodpovednosti za vady konkrétneho výrobku, pričom jeho absencia môže sťažiť, ba dokonca aj zmať spotrebiteľovi prípadné budúce uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady výrobku. Doklad o kúpe výrobku totiž predstavuje jeden z najdôležitejších dôkazov o právnych vzťahoch medzi predávajúcim a spotrebiteľom (kupujúcim), ktoré vyplývajú z prevažne anonymne uzatváraných kúpnych zmlúv. Zároveň je doklad o kúpe pre spotrebiteľa nevyhnutný pre následnú kontrolu správnosti účtovania cien zakúpeného tovaru a jej prípadnú reklamáciu, ale najmä pri uplatnení práv spotrebiteľom. Doklad o kúpe je základný dokument, ktorý predávajúci vyžaduje pri uplatňovaní práv od spotrebiteľa a slúži pre obidve strany ako dôkaz.

Podľa § 5 ods. 3 zákona č. 128/2002 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa *Slovenská obchodná inšpekcia je na základe predchádzajúceho písomného súhlasu zákonného zástupcu maloletej osoby oprávnená vykonať kontrolu dodržiavania zákazu predaja a povinnosti odopretia predaja podľa osobitného predpisu za prítomnosti maloletej osoby, ktorá vykoná kontrolný nákup podľa § 4 ods. 3 písm. g).*

Podľa § 6 ods. 3 zákona o ochrane nefajčiarov *sa zakazuje predaj tabakových výrobkov, výrobkov, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, bezdymové tabakové výrobky, elektronické cigarety a nikotínové vrecúška bez obsahu tabaku osobám mladším ako 18 rokov.*

Podľa § 6 ods. 4 zákona o ochrane nefajčiarov, *každý kto predáva tabakové výrobky, výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, bezdymové tabakové výrobky, elektronické cigarety a nikotínové vrecúška bez obsahu tabaku, je povinný odoprieť ich predaj osobe, ktorá je mladšia ako 18 rokov.*

Podľa § 2 ods. 4 písm. a) zákona o ochrane nefajčiarov *tabakové výrobky sú výrobky podľa osobitného predpisu.*

Podľa § 2 ods. 3 písm. d) zákona č. 89/2016 Z.z. o výrobe, označovaní a predaji tabakových výrobkov a súvisiacich výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov *tabakový výrobok je výrobok, ktorý sa môže spotrebúvať a pozostáva aspoň čiastočne z tabaku alebo aj z geneticky modifikovaného tabaku.*

Účastník konania sa svojim konaním zároveň dopustil aj porušenia ust. § 6 ods. 3 zákona o ochrane nefajčiarov odpredaním tabakových výrobkov osobe mladšej ako 18 rokov.

Účelom zákona o ochrane nefajčiarov je ochrana ľudí pred vznikom závislosti od nikotínu ako návykovej látky a škodlivej zložky nachádzajúcej sa v tabaku a v tabakových výrobkoch, zároveň aj ochrana ľudí pred škodlivými účinkami fajčenia a pred inými spôsobmi používania tabakových výrobkov, ktoré poškodzujú zdravie fajčiarov a nefajčiarov bezprostredne vystavených účinkom fajčenia. Neopomenuteľným cieľom je aj ochrana osôb mladších ako 18 rokov pred škodlivými účinkami fajčenia a pred vznikom závislosti od nikotínu ako škodlivej zložky nachádzajúcej sa v tabakových výrobkoch.

Aj keď v zásade platí, že predávajúci nesmie odmietnuť spotrebiteľovi predat' výrobok, ktorý má vystavený alebo inak pripravený na predaj, alebo odmietnuť poskytnutie služby, ktorá je v jeho prevádzkových možnostiach, uvedené neplatí, ak spotrebiteľ nespĺňa podmienky na kúpu podľa osobitných predpisov (§ 4 ods. 3 zákona o ochrane spotrebiteľa).

Na základe vyššie uvedených skutočností zákon o ochrane nefajčiarov ukladá každej osobe, ktorá predáva tabakové výrobky alebo výrobky, ktoré sú určené na fajčenie a neobsahujú tabak, povinnosť vo forme zákazu, nepredávať takéto výrobky osobám mladším ako 18 rokov a ich predaj takejto osobe odmietnuť. Zákon o ochrane nefajčiarov explicitne neuvádza právo predajcu na vyžiadanie dokladu, ktorý by preukazoval dosiahnutie plnoletosti kupujúceho, no predajca má zákonnú povinnosť nepredať nepľnoletému tabakový výrobok, a preto v prípade pochybností o veku si musí od kupujúceho vyžiadať doklad - napr. občiansky preukaz, vodičský preukaz a pod. Preukázanie veku kupujúceho je jedným z opatrení, ktoré slúži na zabezpečenie splnenia zákonnej povinnosti predajcu. Zákonodarca ponechal predajcovi možnosť slobodnej voľby, akým spôsobom bude od kupujúceho požadovať preukázanie plnoletosti. Zároveň je nevyhnutné poznamenať, že možnosť voľby, akým spôsobom bude preukazovať svoju

plnoletosť je ponechaná aj kupujúcemu. Vizuálna kontrola dokladu totožnosti kupujúceho (so zameraním na jeho vek) nie je v prípade predaja tabakových výrobkov porušením ochrany osobných údajov kupujúceho.

Ostatné skutočnosti uvádzané účastníkom konania vo vyjadrení ku kontrolou zistenému skutkovému stavu veci vo vysvetlivke k inšpekčnému záznamu, správny orgán rovnako tak nemohol vyhodnotiť ako okolnosti zbavujúce ho jeho objektívnej zodpovednosti za zistené porušenie povinnosti, a to vzhľadom na ich výlučne subjektívny charakter (*kolegyňa riešila problém so zákazníkom a zabudla sa opýtať na vek zákazníka*).

Správny orgán zhodnotil jednotlivé dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti a dospel k záveru, že porušenie povinností predávajúceho bolo objektívne preukázané. Správny orgán sa zároveň riadil zásadou zákonnosti, v intenciách ktorej je povinný v konaní a pri rozhodovaní zachovať procesné predpisy ako aj predpisy hmotnoprávne. Správny orgán dodržal zásadu materiálnej (objektívnej) pravdy spoločne so zásadou zákonnosti a zásadou voľného hodnotenia dôkazov v zmysle ustanovenia § 34 ods. 5 Správneho poriadku.

V zmysle § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa správny orgán pristúpil k uloženiu sankcie predávajúcemu za porušenie povinností podľa citovaného zákona, ktoré v danom prípade bolo preukázané. Pre konštatovanie, či k porušeniu povinnosti ustanovenej zákonom došlo je rozhodujúci skutkový stav zistený v čase kontroly.

Z judikatúry správnych súdov (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR č. 8Sžo/40/2012 zo dňa 22.08.2013, rozsudok Najvyššieho súdu č. 8 Sžo 28/2007 zo dňa 06.03.2008) vyplýva, že pri súbehu viacerých správnych deliktov je nedostatok špeciálnej úpravy potrebné preklenúť použitím analógie, prvotne v právnom predpise, ktorý je obsahovo najbližším v súvislosti s riešenou právnou otázkou (*per analogiam legis*). Pre oblasť správneho trestania, ustanovenie upravujúce konkurenciu správnych deliktov obsahuje zákon SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, ktorý v ustanovení § 12 ods. 2 upravuje, že za viac priestupkov toho istého páchatel'a prejednaných v jednom konaní sa uloží sankcia podľa ustanovenia vzťahujúceho sa na priestupok najprísnejšie postihnuteľný (teda prísnejší trest pohlcuje miernejší). Zbiehajúce sa delikty sú tak postihnuté sankciou určenou pre najťažší z nich. Pri rovnakých sadzbách pokút správny orgán uloží sankciu podľa sadzby za ktorýkoľvek z týchto deliktov s ohľadom na charakter individuálneho objektu deliktu, čiže záujem, proti ktorému delikt smeruje a ku ktorému je ochrana právnym predpisom určená. Vzhľadom na uvedené teda bola v danom prípade pokuta, v súlade s absorpčnou zásadou, uložená podľa ustanovenia § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa.

Pokuta, ktorú môže správny orgán v zmysle § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa uložiť je až do výšky 66 400 eur.

V rámci správnej úvahy v súlade s § 47 ods. 3 Správneho poriadku v spojení s § 24 ods. 1 a § 24 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa pri určení výšky pokuty bolo prihliadnuté najmä na charakter protiprávneho konania, závažnosť porušenia povinnosti, spôsob a následky porušenia povinnosti, vzhľadom na nedodržanie jednej zo základných povinností predávajúceho, a to vydať spotrebiteľovi doklad o kúpe výrobkov a zároveň aj na neopomenuteľnú skutočnosť, že účastník konania nerešpektoval zákaz predaja tabakových výrobkov osobám mladším ako 18 rokov, keď dňa 18.08.2023 odpredal tabakový výrobok *cigarety zn. Malboro light* v hodnote 4,80 eur bez vydania dokladu o kúpe osobe mladšej ako 18 rokov (Andrea M. 17 rokov).

Správny orgán pri zvažovaní výšky pokuty a jej následnom určení okrem zákonných predpokladov uvedených v ustanovení § 24 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa prihliadal i na charakter sankcie ako takej, ktorou je jej preventívna ako aj represívna funkcia. Na to, aby sankcia plnila svoju preventívnu funkciu, jej výška musí byť stanovená tak, aby sa sankcionovaná osoba vyvarovala do budúca porušení zákonných ustanovení.

Pri určení výšky pokuty bolo prihliadnuté zároveň na skutočnosť, že doklad o kúpe výrobku so všetkými zákonom požadovanými údajmi je nesporne relevantným dokladom, ktorý má význam pri uplatňovaní práv zo zodpovednosti za vady predanej veci a zároveň osvedčuje existenciu vzniku kúpnej zmluvy pri predaji v obchode medzi predávajúcim a kupujúcim-spotrebiteľom. Doklad o kúpe výrobku patrí medzi dôkazy s vysokou vypovedacou hodnotou o predávajúcom a o obsahu záväzkového vzťahu a z toho dôvodu nevydanie dokladu o kúpe je spôsobilé sťažiť spotrebiteľovi postup pri uplatňovaní svojich práv.

Správny orgán pri určení výšky pokuty vzal do úvahy aj vek spotrebiteľa, ktorému účastník konania tabakový výrobok predal a takýto predaj spotrebiteľovi pre nesplnenie veku ako zákonom stanovenej podmienky neodmietol.

Z hľadiska miery zavinenia správny orgán prihliadol i na tú skutočnosť, že účastník konania ako predávajúci, ktorý predáva výrobky konečnému spotrebiteľovi, nesie objektívnu zodpovednosť za dodržanie všetkých zákonom stanovených podmienok predaja výrobkov bez ohľadu na akékoľvek okolnosti, ktoré spôsobili ich porušenie. Predávajúci pri svojej podnikateľskej činnosti zodpovedá aj za protiprávne konanie osôb, ktoré v jeho v mene pri predaji výrobkov, či poskytovaní služieb, konajú.

Rozhodujúcimi skutočnosťami, ktoré boli predovšetkým zohľadnené pri určovaní výšky postihu bolo najmä porušenie práv spotrebiteľa, nesplnenie zákonných povinností predávajúceho s ohľadom na mieru spoločenskej nebezpečnosti zistených nedostatkov, a tiež skutočnosť, že nebol dodržaný ani minimálny štandard ochrany spotrebiteľa garantovaný zákonom o ochrane spotrebiteľa a zákonom o ochrane nefajčiarov.

Správny orgán rovnako prihliadol na to, že sledovaný účel zákona o ochrane nefajčiarov je zameraný na ochranu ľudí pred vznikom závislosti od nikotínu ako návykovej a škodlivej zložky nachádzajúcej sa v tabaku a v tabakových výrobkoch, na ochranu pred škodlivými účinkami fajčenia a pred inými spôsobmi používania tabakových výrobkov, ktoré poškodzujú zdravie nefajčiarov a nefajčiarov bezprostredne vystavených účinkom fajčenia, vzhľadom na zistený nedostatok v zákonom požadovanej miere a úrovni dosiahnutý nebol.

Správny orgán pri určovaní pokuty postupoval v súlade so Správnym poriadkom a síce s ustanovením § 3 ods. 5 Správneho poriadku, v zmysle ktorého správne orgány dbajú o to, aby v rozhodovaní o skutkovo zhodných alebo podobných prípadoch nevznikali neodôvodnené rozdiely a teda sú povinné objektívne podobné prípady rozhodovať zhodne.

Správny orgán má za to, že pokuta uložená účastníkovi konania, nevykazuje neodôvodnené rozdiely s prípadmi iných podnikateľských subjektov za obdobné porušenie zákona, je uložená odôvodnene, v adekvátnej výške a voči účastníkovi konania tak plní represívnu ako aj preventívnu funkciu.

Inšpektorát SOI v Prešove pre Prešovský kraj ako vecne a miestne príslušný správny orgán na základe vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že skutkový stav zistený v čase kontroly

porovnaný so stavom, ktorý je vyžadovaný všeobecne záväznými právnymi predpismi bol spoľahlivo vyhodnotený ako stav protiprávny, a preto bolo rozhodnuté tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré možno podať do 15 dní odo dňa doručenia, prostredníctvom Inšpektorátu SOI so sídlom v Prešove pre Prešovský kraj, Ústrednému Inšpektorátu SOI so sídlom v Bratislave. V prípade, že uložená pokuta nebude v stanovenej lehote zaplatená ani podané odvolanie, bude jej plnenie vymáhané v zmysle príslušných právnych predpisov. Rozhodnutie je preskúmateľné súdom po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.